

OBSAH

Autoři jednotlivých kapitol	XI
O autorech	XIII
Seznam použitých zkratk	XIX
Předmluva	XXI
1. Úvod (aneb co všechno zahrnuje právní jednání a odpovědnost právnických osob)	1
2. Osoba jako personifikovaná jednota zájmů	9
2.1 Úvodem	9
2.2 Co je to právní jednání	11
2.3 Kdo může právně jednat	14
2.4 Co je to svéprávnost	16
2.5 Shrnutí	19
3. Způsobilost právnické osoby „právně jednat“ a „právně odpovídat“	21
3.1 Úvodem	21
3.2 Co je to právní jednání právnické osoby	22
3.2.1 Co plyne z teorií právnických osob k jejich způsobilosti právně jednat	23
3.2.2 Co jsou rozum a vůle právnické osoby	28
3.3 Právnická osoba jako odpovědnostní subjekt	31
3.4 Shrnutí	36
4. Působení základních práv na právní vztahy právnických osob	39
4.1 Úvodem	39
4.2 Právnické osoby jako beneficianti základních práv – doktrinární východiska	41
4.3 Právnické osoby jako subjekty práv – analýza rozhodovací činnosti Ústavního soudu	47
4.4 Právnické osoby jako adresáti základních práv	49
4.5 Pozitivní závazky státu	50
4.6 Shrnutí	52
5. Jednání člena statutárního orgánu právnické osoby jako zastoupení <i>sui generis</i>	55

5.1	Úvodem	55
5.2	Postavení člena statutárního orgánu při jednání za právnickou osobu	55
5.2.1	Základní režim – člen statutárního orgánu coby zástupce <i>sui generis</i>	55
5.2.2	Člen statutárního orgánu coby (výjimečně) smluvní zástupce	58
5.2.3	Člen statutárního orgánu coby (výjimečně) zákonný zástupce společnosti	61
5.3	Použitelnost právní úpravy zastoupení na jednání člena statutárního orgánu za právnickou osobu.	62
5.3.1	Obecně	62
5.3.2	Domněnka, že zástupce v pochybnostech jedná za sebe (použitelnost § 436 odst. 1 obč. zák.)	63
5.3.3	Přičitatelnost dobré víry zástupce zastoupené právnické osobě (použitelnost § 436 odst. 2 obč. zák.)	67
5.3.4	Řešení konfliktu zájmů mezi členem statutárního orgánu obchodní korporace a touto korporací (použitelnost § 437 obč. zák.)	75
5.3.5	Možnost člena statutárního orgánu udělit za právnickou osobu plnou moc (použitelnost § 438 a § 439 obč. zák.)	77
5.3.6	Dodatečné schválení jednání člena statutárního orgánu, který nedodržel způsob zastupování právnické osoby (použitelnost § 440 obč. zák.)	77
5.4	Společné zastupování člena statutárního orgánu a prokuristy	79
5.5	Shrnutí	85
6.	Podnikatelské uvážení a odpovědnost členů statutárních orgánů právnických osob	87
6.1	Úvodem	87
6.2	Česká právní úprava	90
6.3	Německá právní úprava	91
6.4	Jednotlivá kritéria pravidla podnikatelského úsudku	93
6.5	Co je podnikatelské rozhodnutí	94
6.5.1	Kdy člen představenstva jedná loajálně	96
6.5.2	Kdy člen představenstva jedná v obhajitelném zájmu obchodní korporace	99
6.5.3	Kdy člen představenstva jedná informovaně	100
6.5.4	Kdy člen představenstva jedná v dobré víře	103
6.6	Vztah péče řádného hospodáře a pravidla podnikatelského úsudku	103
6.6.1	Subjektivní, nebo objektivní odpovědnost	103

6.6.2	Předpoklady vzniku povinnosti k náhradě škody porušením povinnosti péče řádného hospodáře	107
6.6.3	Snížení standardu pravidlem podnikatelského úsudku	109
6.7	Podnikatelské uvážení členů volených orgánů právnických osob odlišných od obchodních korporací	112
6.8	Analogická aplikace pravidla podnikatelského úsudku	114
6.8.1	Rozhodnutí naplňující účel právnické osoby	115
6.8.2	Rozhodnutí při správě majetku	116
6.8.3	Rozhodnutí při provozování aktivit směřujících k naplnění statutárního účelu právnické osoby	116
6.8.4	Rozhodnutí při přímém a nepřímém podnikání právnické osoby	116
6.9	Shrnutí	117
7.	Procesní jednání (nejen) právnických osob	120
7.1	Úvodem	120
7.2	Pojem procesního úkonu	121
7.3	Procesní úkony stran	122
7.3.1	Obecně	122
7.3.2	Náležitosti procesních úkonů stran	123
7.3.3	Výklad procesních úkonů stran	125
7.3.4	Vázanost procesních úkonů stran na podmínky	126
7.3.5	Vady procesních úkonů stran	127
7.3.6	Procesní úkony stran s materiálněprávními účinky	130
7.3.7	Exkurs k procesním smlouvám	131
7.4	Zvláštnosti procesního jednání právnických osob	133
7.5	Shrnutí	136
8.	Postavení subjektivní a objektivní odpovědnosti v soukromém právu z komparativního hlediska	138
8.1	Úvodem	138
8.2	Pojmové vymezení subjektivní a objektivní odpovědnosti	139
8.3	Vyloučení odpovědnosti povinného subjektu	141
8.4	Jaká je konstrukce civilní odpovědnosti ve vybraných zahraničních úpravách	142
8.5	Úprava občanského zákoníku	148
8.6	Shrnutí	151
9.	Co lze přičítat právnickým osobám z titulu objektivní odpovědnosti	153
9.1	Úvodem	153
9.2	Odpovědnost právnických osob – přičítání následků	153
9.3	Vybrané případy objektivní odpovědnosti právnických osob	155

9.3.1	Odpovědnost za činnosti	156
9.3.1.1	Škoda/újma způsobená provozní činností (§ 2924 obč. zák.)	156
9.3.1.2	Škoda/újma způsobená provozem zvlášť nebezpečným (§ 2925 obč. zák.)	157
9.3.1.3	Škoda/újma způsobená dalšími provozními činnostmi	158
9.3.1.4	Škoda/újma způsobená provozem dopravních prostředků	161
9.3.1.5	Škoda/újma způsobená při výkonu veřejné moci	162
9.3.1.6	Škoda/újma na nemovité věci	164
9.3.2	Odpovědnost za škody/újmy způsobené věcí	165
9.3.2.1	Škoda/újma způsobená věcí	165
9.3.2.2	Škoda/újma způsobená vadou výrobku	168
9.4	Shrnutí	169
10.	Co lze přičítat právníkům z titulu subjektivní odpovědnosti	171
10.1	Přičitatelnost jednání fyzické osoby osobě právníké	171
10.1.1	Obecné pravidlo (§ 167 obč. zák.)	171
10.1.2	Pomocná osoba (§ 2914 obč. zák.)	172
10.1.2.1	Pojem pomocníka	173
10.1.2.2	Odpovědnost pomocníka a rozsah jeho povinnosti k náhradě škody	174
10.2	Přičitatelnost jednání právníké osobě	176
10.2.1	Nedbalost	177
10.3	Způsobilost právníké osoby k zaviněnému protiprávnímu jednání	177
10.3.1	Hledisko posuzování nedbalosti	181
10.3.2	Pojetí nedbalosti u fyzické osoby	182
10.3.3	Pojetí nedbalosti u právníké osoby	184
10.3.4	Standard chování	185
10.4	Shrnutí	187
11.	Odpovědnost a zavázanost právníkých osob	190
11.1	Úvodem	190
11.2	Delegovaná zavázanost (<i>vicarious liability</i>) a podobné pojmy v českém právu	193
11.3	Zavázanost a odpovědnost v české právní teorii	195
11.4	Kruhovitost odpovědnosti (ručení) a povinnosti	197
11.4.1	Řešení kruhovitosti v opuštění pojmu ručení	199
11.4.2	Odpovědnost a zavázanost	200
11.4.3	Na cestě k ručení jako delegované zavázanosti	201

11.5	Normativistická teorie delegované závaznosti (<i>vicarious liability</i>)	203
11.6	Delegovaná závaznost jako jediná forma sekundární odpovědnosti právnických osob	205
11.7	Shrnutí	206
12.	Odpovědnost právnických osob za veřejnoprávní delikt	208
12.1	Úvodem	208
12.2	Správní delikty právnických osob v letech 1990–2017	208
12.3	Odpovědnost právnických osob za správní delikty od roku 2017	212
12.4	Zásada <i>ne bis in idem</i> a česká vnitrostátní praxe správního trestání	217
12.5	Shrnutí	223
13.	Závěr (aneb jak právnícké osoby jednají a odpovídají v českém soukromém právu)	224
13.1	Obecně	224
13.2	Osoba jako personifikovaná jednota zájmů	226
13.3	Způsobilost právnícké osoby „právně jednat“ a „právně odpovídat“	227
13.4	Působení základních práv na právní vztahy právnických osob	228
13.5	Jednání člena statutárního orgánu právnícké osoby jako zastoupení <i>sui generis</i>	230
13.6	Podnikatelské uvážení a odpovědnost členů statutárních orgánů právnických osob	232
13.7	Procesní jednání (nejen) právnických osob	235
13.8	Obecné vymezení subjektivní a objektivní odpovědnosti z komparativního pohledu	236
13.9	Co lze přičítat právníckým osobám z titulu objektivní odpovědnosti	237
13.10	Co lze přičítat právníckým osobám z titulu subjektivní odpovědnosti	239
13.11	Odpovědnost a závaznost právnických osob	240
13.12	Odpovědnost právnických osob za veřejnoprávní delikt	241
	Summary	243
	Seznam použité literatury	249
	Seznam citované judikatury	260
	Rejstřík	265